

**HOUSE OF
WEDDINGS®**

HUWEN: DE JURIDISCHE KANT

HOUSE OF WEDDINGS

IN SAMENWERKING MET

NOTARISKANTOOR VAN

CAUWENBERGHE & GOESAERT

Voorwoord

We proberen geenszins alle informatie over de juridische kant van het huwelijk weer te geven. Deze paper dient als hulpmiddel om koppels wegwijs te maken in de drie basis huwelijksvermogensstelsels en om het belang van de juiste keuzes te maken aan te tonen.

Inhoudsopgave

A.	Voorwoord.....	2
B.	Inhoudsopgave	3
C.	Inleiding	5
D.	Het huwelijksvermogensstelsel.....	6
1.	De essentie van het huwelijkscontract is onveranderbaar	6
E.	Het wettelijk stelsel.....	8
2.	Hoe bewijzen echtgenoten die gehuwd zijn onder het wettelijk stelsel welke goederen tot hun eigen vermogen behoren?.....	9
	Bewijsregels.....	9
	Is het geld op mijn eigen bankrekening mijn geld?.....	10
3.	Het bestuur en beheer van het gemeenschappelijk vermogen in het wettelijk stelsel.....	10
	Wat met schulden van mijn partner?.....	10
4.		10
5.	Afwijken van de regels van het wettelijk stelsel	11
	Inbreng van een eigen onroerend goed	11
	Beding van terugname bij echtscheiding	11
6.	De langstlevende echtgenoot bevoordelen	11
	De ongelijke verdeling van de huwelijksgemeenschap	11
	Het verblijvingsbeding	11
	Het beding van voorafname.....	11
	Keuzebeding.....	12
7.	Het erfrecht van de langstlevende beperken: het valkeniersbeding	12
F.	De andere huwelijksstelsels.....	13
G.	Het stelsel van scheiding van goederen	13
8.	Bewijsregels en eigendomsvermoedens	13
	Wat indien één van de echtgenoten geen inkomen heeft?	13
	Een beding van verrekening van aanwinsten	13
9.	Bestuur en beheer in het stelsel van scheiding van goederen.....	14
	Wat met schulden van mijn partner?.....	14
10.	Bevoordeling van de langstlevende echtgenoot bij scheiding van goederen: minder ruime mogelijkheden.....	14

Beding van aanwas	14
H. Het stelsel van de algehele gemeenschap.....	15
11. Bevoordeling van de langstlevende echtgenoot: zeer ruime mogelijkheden	15
Bevoordelingsbedingen.....	15
I. Het huwelijkscontract opstellen of wijzigen tijdens het huwelijk.....	16
12. Wijziging zonder boedelbeschrijving.....	16
13. Wijziging met boedelbeschrijving	16
Wanneer is een inventaris nodig?	16
Welke publiciteitsmaatregelen zijn vereist?	16
J. Besluit	17

Inleiding

Als je dit document in handen hebt, is de kans groot dat je gaat trouwen. *Right?*

Van harte proficiat!

Wellicht gaan intussen 1001 vragen door je hoofd. Goed dat je ook even de tijd neemt om deze whitepaper over de juridische kant van het huwelijk door te nemen. Als gehuwd koppel zullen jullie straks samen goederen kopen en erven, schulden aangaan, een inkomen verwerven...

In deze paper presenteren we jou het huwelijksvermogensrecht in een notendop!

Bruidsfotograaf Magic Flash Photo

Het huwelijksvermogensstelsel

Om te bepalen welk goed van wie is voor-tijdens-na een huwelijk, heeft de wet regels voorzien die zich verenigen in het 'huwelijksvermogensstelsel'. Deze regels bepalen of het goed van jou individueel is, tot het gemeenschappelijk vermogen behoort of in onverdeeldheid is.

Er bestaan **drie** basis huwelijksvermogensstelsels:

- het wettelijk stelsel
- het stelsel van scheiding van goederen
- het stelsel van de algehele gemeenschap van goederen

Belangrijk om te vermelden is dat, wanneer er niets specifiek wordt vastgelegd in een huwelijkscontract, het wettelijk stelsel steeds van toepassing is.

Een huwelijkscontract is een notariële akte waarin de aanstaande echtgenoten ervoor kiezen om te trouwen volgens een ander huwelijksvermogensstelsel of om extra bepalingen toe te voegen. Op deze manier kan het huwelijksvermogensstelsel beter aangepast worden aan de situatie en de noden van jullie als getrouwd koppel.

De essentie van het huwelijkscontract is onveranderbaar

Als je iemand huwt, ga je akkoord met de voorwaarden die het huwelijk met zich meebrengt.

Namelijk:

- De verplichting tot samenwonen, trouw zijn, hulp en bijstand verlenen aan elkaar
- De gezinswoning kan enkel worden verkocht met toestemming van beide echtgenoten
- De huur van de gezinswoning kan enkel worden opgezegd met toestemming van beide echtgenoten
- Iedere echtgenoot moet bijdragen in de lasten van het huwelijk in verhouding van tot vermogen
- De andere zijn naam in beroepsbetrekkingen enkel gebruikt worden mits toestemming

Voor koppels die onder **het wettelijk stelsel** trouwen (en dus geen apart contract opstellen) gelden onder meer ook volgende regels:

- Beide echtgenoten zijn eigenaar van de helft van de gelden op alle bankrekeningen, ook al staat de rekening op naam van één van de echtgenoten *tenzij* deze gelden voortkomen uit schenking, erfenis of dateren van vóór het huwelijk)
- Het inkomen van iedere partner behoort beide echtgenoten toe, zelfs al heeft één van de echtgenoten geen inkomen
- Alles dat gekocht wordt tijdens het huwelijk, is van hen beiden, ook al staat de factuur slechts op één naam (behoudens de aankoop met herbelegging van “eigen” gelden – zie ook verder)
- Om een lening aan te gaan, is toestemming van beide echtgenoten nodig
- Schulden die gemaakt zijn door één echtgenoot kunnen verhaald worden op de goederen van beide partners (behoudens uitzonderingen).

Zoals reeds gezegd, kan van het wettelijk stelsel worden afgeweken door een huwelijkscontract op te maken bij de notaris. Dit contract kan bepaalde clausules toevoegen aan het wettelijk stelsel of kan een ander stelsel als basis kiezen.

Opgelet: Aan de basisregels van het huwelijk of een bepaald stelsel kan je niet raken.

1. Het wettelijk stelsel

Echtgenoten die geen huwelijkscontract hebben opgesteld, zijn onderworpen aan het wettelijk stelsel. In het wettelijk stelsel bestaan er **drie** vermogens:

1. Het eigen vermogen van de ene echtgenoot
2. Het eigen vermogen van de andere echtgenoot
3. Het gemeenschappelijk vermogen

Dit wettelijk stelsel kan schematisch als volgt voorgesteld worden:

 EIGEN VERMOGEN ECHTGENOOT	 GEMEENSCHAPPELIJK VERMOGEN	 EIGEN VERMOGEN ANDERE ECHTGENOOT
• goederen die aangekocht werden vóór het huwelijk • inkomsten en spaargeld verkregen vóór het huwelijk • erfenissen • schenkingen • schulden in het kader van eigen goederen • schulden die ontstaan zijn vóór het huwelijk • schadevergoedingen wegens persoonlijke ongeschiktheid • ...	• goederen die aangekocht zijn tijdens het huwelijk • schulden die eigen zijn aan de gemeenschappelijke goederen • de beroepsinkomsten die ontvangen zijn tijdens het huwelijk • inkomsten uit eigen goederen • alle goederen waarvan niet kan bewezen worden dat ze behoren tot het eigen vermogen • schadevergoeding ter vervanging van een beroepsinkomst • ...	• goederen die aangekocht werden vóór het huwelijk • inkomsten en spaargeld verkregen vóór het huwelijk • erfenissen • schenkingen • schulden in het kader van eigen goederen • schulden die ontstaan zijn vóór het huwelijk • schadevergoedingen wegens persoonlijke ongeschiktheid • ...

Vereenvoudigd heeft het wettelijk stelsel **enkele basisregels**:

1. Eigen zijn:

Goederen die men bezit vóór het huwelijk

Schulden die men had vóór het huwelijk

Goederen en schulden verworven via nalatenschap of schenking

2. Gemeenschappelijk zijn:

Alle inkomsten, zowel beroepsinkomsten als inkomsten uit eigen goederen
Alle goederen waarvan er geen bewijs is dat het eigen goederen zijn
Alle gemeenschappelijke goederen

Hoe bewijzen echtgenoten die gehuwd zijn onder het wettelijk stelsel welke goederen tot hun eigen vermogen behoren?

Als een echtgenoot/echtgenote iets voor zichzelf wenst te houden, moet men dit kunnen bewijzen in het wettelijk stelsel. Indien dit niet kan, behoort dit goed tot het gemeenschappelijk vermogen.

Dit bewijs is vooral belangrijk in **drie situaties**:

1. Bij echtscheiding

Eigen goederen worden niet verdeeld. Gemeenschappelijke goederen wel.

2. Bij overlijden

Eigen goederen komen toe aan de erfgenamen. Gemeenschappelijke goederen worden gelijk verdeeld tussen de langstlevende echtgenoot en de erfgenamen.

3. Bij schulden van één van beide echtgenoten

Eigen goederen blijven gevrijwaard van de schulden van je echtgenoot.

Bewijsregels

Bewijsregels bepalen of goederen eigen of gemeenschappelijk zijn. Het beste bewijs is het huwelijkscontract zelf. Hierin kan je laten vaststellen wat je eigen goederen zijn. Bovendien ben je er zeker van dat dit nooit verloren kan gaan. De notaris houdt immers een exemplaar bij en hiervan kan je steeds een afschrift verkrijgen.

Maar opgelet! Goederen die je aankoopt tijdens het huwelijk, zijn gemeenschappelijke goederen. Het maakt niet uit of de factuur op naam van één echtgenoot staat of dat het betaald is met het geld van één echtgenoot. Goederen gekocht tijdens het huwelijk zijn gemeenschappelijk, basta. Uitzondering hierop: de aankoop met herbelegging van eigen gelden (zie ook volgende alinea).

Een erfenis behoort tot je eigen vermogen. Wil je met dit geld een wederbelegging in grond of een huis? Leg het dan zeker vast in de notariële akte. Op die manier wordt dit onroerend goed alsnog tot je eigen vermogen gerekend. Indien je dit niet doet, wordt dit onroerend goed gemeenschappelijk.

Is het geld op mijn eigen bankrekening mijn geld?

Vanaf de dag dat je burgerlijk huwelijk plaatsvindt, ben je onderworpen aan het wettelijk stelsel (indien je geen huwelijkscontract opmaakt). Het wettelijk stelsel stelt dat het geld op je individuele bankrekening verwacht wordt gemeenschappelijk te zijn.

Naast dus facturen op naam van één van beide echtgenoten, geldt ook voor rekeningen dat de naam niet uitmaakt. Eenmaal je gehuwd bent, worden alle gelden verondersteld gemeenschappelijk te zijn.

Bij echtscheiding of overlijden zullen alle rekeningen gelijk verdeeld worden, tenzij men kan bewijzen dat de gelden afkomstig zijn van een schenking of erfenis.

Het bestuur en beheer van het gemeenschappelijk vermogen in het wettelijk stelsel

Het eigen vermogen mag individueel worden beheerd.

Uitzondering: de gezinswoning kan nooit worden verkocht of hypothecair bezwaard worden door één echtgenoot.

Het gemeenschappelijk vermogen wordt door beide echtgenoten beheerd, waarbij ieder mag optreden in naam van hen beiden.

Uitzondering: belangrijke beslissingen zoals een hypotheeklening of lening op afbetaling aangaan, een grond of huis kopen met gemeenschappelijk geld.

Wat met schulden van mijn partner?

Net zoals alle gelden gemeenschappelijk zijn, worden ook de schulden geacht gemeenschappelijk te zijn. Schuldeisers kunnen dus beroep doen op het gemeenschappelijk en eigen vermogen van beide partners, ook al is slechts één echtgenoot de schuld aangegaan.

Zoals eerder gezegd, kan het huwelijkscontract hier soelaas bieden en extra bescherming bieden.

Afwijken van de regels van het wettelijk stelsel

Inbreng van een eigen onroerend goed

Wanneer één echtgenoot eigenaar is van de bouwgrond waarop jullie jullie woning zullen bouwen, sluit je best een contract af. Hierin kan je vaststellen dat de bouwgrond deel wordt van het gemeenschappelijk vermogen. Indien je dit niet doet, zal de woning die je erop bouwt ook toebehoren aan de echtgenoot die eigenaar is van de bouwgrond. Of je dit nu met gemeenschappelijk geld hebt betaald of niet, dat maakt niets uit. Vandaag is het dus aangeraden de bouwgrond op naam van beiden te zetten.

Beding van terugname bij echtscheiding

Hierin kunnen de echtgenoten vastleggen dat de bouwgrond, die oorspronkelijk eigendom was van één echtgenoot, opnieuw eigendom wordt van deze laatste bij verdeling. Het zou immers bijzonder onaangenaam zijn dat je bij echtscheiding de helft van de waarde van je bouwgrond moet afstaan omdat het huis erop gemeenschappelijk is. Dit kan je dus voorkomen met deze clausule.

De langstlevende echtgenoot bevoordelen ☺

Volgens de bepalingen in het wettelijk stelsel, wordt de huwelijksgemeenschap na overlijden van één echtgenoot in twee verdeeld tussen de erfgenamen en de langstlevende echtgenoot.

De langstlevende krijgt wel automatisch het vruchtgebruik, dit is het recht om gemeenschappelijke zaken te blijven gebruiken of er de opbrengst van te houden.

De ongelijke verdeling van de huwelijksgemeenschap

Via een huwelijkscontract kan je de **langstlevende echtgenoot bevoordelen** en ervoor zorgen dat deze meer krijgt dan de helft. Bijvoorbeeld: $\frac{3}{4}$ voor de echtgenoot en $\frac{1}{4}$ voor de erfgenamen.

Het verblijvingsbeding

Deze clausule zorgt ervoor dat alles toekomt aan de langstlevende echtgenoot. Aangezien dit verblijvingsbeding fiscaal niet voordelig is, wordt het vaak optioneel bedongen. De langstlevende kan dan kiezen of hij of zij het beding wilt gebruiken.

Het beding van voorafname

Hierbij kan de langstlevende echtgenoot bepaalde zaken nemen alvorens de verdeling plaatsvindt. De voorafgenomen zaken behoren dan 100% toe aan de langstlevende.

Keuzebeding

Een keuzebeding geeft veel vrijheid voor de langstlevende echtgenoot. Het woord zegt het zelf al. Bij een keuzebeding kan de langstlevende kiezen wat hij met het gemeenschappelijk vermogen wilt doen en welke elementen hij daaruit volledig voor zich wil houden.

Het erfrecht van de langstlevende beperken

Naast alle hierboven opgesomde manieren om de langstlevende echtgenoot te bevoordelen, is het ook mogelijk om dit erfrecht te beperken bij testament. Het erfrecht kan maximaal beperkt worden tot het vruchtgebruik op de helft van de goederen van de nalatenschap, doch minimum tot het vruchtgebruik op de gezinswoning en huisraad.

Bij nieuw samengestelde gezinnen (met kinderen uit een vorige relatie) kan het erfrecht van de langstlevende echtgenoot nog (veel) verder beperkt worden. Dit gebeurt via het valkeniersbeding in een huwelijkscontract.

Dit beding kan toepasselijk zijn indien je je **kinderen** uit een eerste huwelijk of vorige relatie wenst te **beschermen**. Het wettelijk erfrecht van de echtgenoot kan verminderd worden ten gunste van de kinderen. Dit kan zelfs zover gaan dat de langstlevende echtgenoot ook geen recht heeft op het vruchtgebruik van de gezinswoning en huisraad. Wel krijgt hij/zij nog de tijd voor bewoning en gebruik van de gezinswoning en huisraad tot minstens 6 maand na het moment van overlijden.

2. Het stelsel van scheiding van goederen

Dit stelsel kent slechts **twee** vermogens:

- Het vermogen van de ene echtgenoot
- Het vermogen van de andere echtgenoot

Een gemeenschappelijk vermogen bestaat hier dus niet. Goederen die de echtgenoten samen bezitten, zijn dus niet gemeenschappelijk maar wel 'onverdeeld'.

In een stelsel van scheiding van goederen zijn beide echtgenoten compleet financieel onafhankelijk van elkaar. De vermogens blijven gescheiden.

Bewijsregels en eigendomsvermoedens

In dit stelsel behoren de gelden op de rekening van één echtgenoot uitsluitend toe aan die bepaalde echtgenoot. Ook de wagen die ingeschreven staat op één echtgenoot behoort aan hem/haar toe. Verder behoren ook de meubelen etc. toe aan de echtgenoot die de meubelen heeft gekocht (bewijs = factuur). Alles blijft dus strikt gescheiden.

Aankopen zonder factuur of ander bewijs, worden bij ontbinding gelijk verdeeld tussen beide echtgenoten.

Wat indien één van de echtgenoten geen inkomen heeft?

In het stelsel van scheiding van goederen behoort het inkomen toe aan de echtgenoot die het verworven heeft. Wanneer één echtgenoot geen beroepsinkomen heeft, beschikt hij/zij dus ook niet over eigen gelden. Indien er niets geregeld wordt, kan dit bijzonder pijnlijk zijn bij overlijden of echtscheiding.

Een beding van verrekening van aanwinsten

Om bovenstaande situatie te vermijden, wordt er vaak een beding van verrekening van aanwinsten in het huwelijkscontract opgenomen. Dit zorgt ervoor dat de echtgenoot met beroepsinkomsten zijn verdiensten zal moeten verdelen bij ontbinding van het huwelijk. Dit dient als een soort bescherming voor de echtgenoot die geen professionele activiteit heeft kunnen uitvoeren en zich dus doorheen de jaren heeft 'verarmd'. Hoe groot de vordering precies is, hangt af van verschillende factoren.

Bestuur en beheer in het stelsel van scheiding van goederen

Het inkomen dat de echtgenoten verwerven, blijft van ieder van hen. Ze kunnen dit vermogen dan ook vrij aanwenden zonder dat enige toestemming van de andere echtgenoot vereist is. De echtgenoten zijn volledig financieel onafhankelijk ten opzichte van elkaar.

Wel is ieder verplicht om, evenredig naar zijn of haar vermogen, bij te dragen in de kosten van het huishouden.

Wat met schulden van mijn partner?

De schulden die één echtgenoot heeft aangegaan, kunnen enkel verhaald worden op het eigen vermogen van die echtgenoot.

Schulden die alsnog samen zijn aangegaan, kunnen op beide eigen vermogens worden verhaald.

Bevoordeling van de langstlevende echtgenoot bij scheiding van goederen: iets minder ruime mogelijkheden

Bij overlijden gaan de bezittingen van de erflater over op de erfgenamen. De bezittingen van de langstlevende blijven onaangetast.

In geval van kinderen, erft de langstlevende echtgenoot wel het vruchtgebruik op de bezittingen van erflater.

In geval er geen kinderen zijn, erft de langstlevende echtgenoot ook in volle eigendom het aandeel van de erflater in de onverdeelde goederen.

De langstlevende echtgenoot bevoordelen kan op verschillende manieren, *onder meer*:

I. Beding van aanwas

Door bedingen van aanwas kan men in het stelsel van scheiding van goederen de totaliteit van onverdeelde goederen laten toekomen aan de langstlevende.

II. Gifte onder levenden

Dit kan je doen:

- in het huwelijkscontract
- buiten het huwelijkscontract of bij testament

Men raadt aan de laatste optie te kiezen omdat deze nog eenzijdig herroepbaar is.

III. Toegevoegd intern gemeenschappelijk vermogen (TIGV)

Hier kunnen (beperkte) goederen naar keuze worden ingebracht door één of beide echtgenoten. Hieraan kunnen vervolgens keuzebeding e.a. gekoppeld worden.

3. Het stelsel van de algehele gemeenschap

In dit stelsel is alles gemeenschappelijk. Ongeacht de wijze waarop de goederen verkregen werden, behoren ze toe aan het gemeenschappelijk vermogen. Het maakt niet uit wie het goed betaald, gekocht, geërfd of verworven heeft, alles is gemeenschappelijk. Dit stelsel wordt meestal afgeraden te kiezen.

Dit stelsel kent dus slechts één vermogen.

Stelsel van
de algehele
gemeenschap

Eén vermogen

ALLES
GEMEENSCHAPPELIJK

Bevoordeling van de langstlevende echtgenoot: zeer ruime mogelijkheden

Bevoordelingsbedingen

In het stelsel van de algehele gemeenschap, zijn er ruime kansen om de langstlevende te bevoordelen. Aangezien alles gemeenschappelijk is, kan alles voorwerp zijn van een bevoordelingsbeding zoals een beding van voorafname. In het wettelijk stelsel daarentegen kan er geen vooruitmaking worden uitgewerkt voor de eigen goederen van één echtgenoot

Het huwelijkscontract opstellen of wijzigen tijdens het huwelijk

De echtgenoten kunnen, ook nog tijdens het huwelijk, het huwelijksstelsel wijzigen. Dit kan door een huwelijkscontract op te stellen of aan te passen.

Wijziging zonder boedelbeschrijving

De echtgenoten blijven gehuwd onder hetzelfde stelsel, maar voegen een beding toe om de langstlevende bijvoorbeeld meer te laten erven dan de helft.

Wijziging met boedelbeschrijving

Wanneer is een inventaris nodig?

- Wanneer één van de echtgenoten dit wenst
- Wanneer men overschakelt naar een totaal ander huwelijksstelsel

Welke publiciteitsmaatregelen zijn vereist?

De notaris zorgt hiervoor binnen de maand na de akte.

Besluit

We hopen je met deze informatie alvast een eerste zicht te geven op de juridische kant van het huwelijk. We zijn kort ingegaan op de drie belangrijkste huwelijksvermogensstelsels en gaven je een overzicht van elk van hen. We legden kort uit wat elk huwelijksstelsel nu precies betekent en hoe het zit met de vermogens (eigen vermogen, gemeenschappelijk vermogen en goederen in onverdeeldheid).

Van ieder basis huwelijksstelsel kan afgeweken worden aan de hand van een huwelijkscontract zolang dit niet indruist tegen de basisprincipes van het huwelijksstelsel.

Er zijn dus veel verschillende opties bij het kiezen van je huwelijksstelsel en het opmaken van je huwelijkscontract. De keuze die je maakt is uiterst belangrijk, dus denk hier goed over na en informeer je tijdig bij je notaris of advocaat.

Informatie bij de notaris is vaak volledig gratis dus informeer je tijdig over wat de mogelijkheden precies zijn en wat het beste bij jullie situatie zou passen. Dit is namelijk voor iedereen anders en een juiste keuze maken is noodzakelijk.

Heb je specifieke vragen? Contacteer dan jouw notaris tijdig, zodat jullie onderling kunnen afstemmen wat voor jullie specifieke situatie de beste oplossing zou zijn.